

คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกหลังรับรังสีรักษา

The Quality of Life of Cervical Cancer Patients After Receiving Radiotherapy

ผู้วิจัย สุรีย์พร กฤษเจริญ

ผู้ช่วยวิจัย อรวรรณ เหนือคลอง

เลขที่	RC290.U8	หน้า	๗๕๕
เลขทะเบียน	2540		
...../...../.....			

Order Key	14501
BIB Key	.....

137607 ✓

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายและอภิปรายการรับรู้คุณภาพชีวิต วิธีชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งบรรยาย อภิปรายและวิเคราะห์ปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกหลังรับรังสีรักษา ที่มารับการตรวจตามนัดในช่วงเดือน ตุลาคม 2539 ถึงเดือน มิถุนายน 2540 ที่คลินิกฝากครรภ์และคลินิกรีเวช โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ จำนวน 14 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามแนวคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ใช้เทปบันทึกเสียงคำให้สัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกตและการบันทึกภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ประกอบด้วยการจัดกลุ่มคำที่เป็นข้อมูลประเภทเดียวกัน นำกลุ่มคำที่จัดไว้มาแปลความหรือให้ความหมาย นำข้อความที่ให้ความหมายไว้มาจัด แบ่งเป็นหัวข้อ นำหัวข้อที่เชื่อมโยงกันมาขยายความและสร้างข้อสรุป นำหัวข้อที่สรุปทั้งหมดมาทำการพิสูจนข้อสรุป จากนั้นจึงนำหัวข้อที่ผ่านการตรวจสอบครั้งสุดท้ายมาสรุปเป็นการรับรู้คุณภาพชีวิต วิธีชีวิตความเป็นอยู่ และปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกหลังรับรังสีรักษา ผลการวิจัยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

คุณภาพชีวิตตามการรับรู้ของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกหลังรับรังสีรักษาหมายถึงการมีชีวิตอยู่อย่างสุขสบาย มีความเป็นอยู่ที่ดีไม่เจ็บป่วยและไม่มีความเจ็บปวด สามารถมีชีวิตอยู่ได้ตามปกติเหมือนกับบุคคลทั่วไป ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ 2) มีความสบายใจ 3) มีครอบครัวที่อบอุ่นอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน 4) ทำงานได้ตามปกติ มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย 5) ประสบความสำเร็จในชีวิต และ 6) สามารถมีเพศสัมพันธ์กับสามีได้ตามปกติ

ภายหลังได้รับรังสีรักษา คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกได้เปลี่ยนแปลงไป ผู้ป่วย 4 ราย มีคุณภาพชีวิตดีมาก 6 ราย มีคุณภาพชีวิตค่อนข้างดี และ 4 ราย มีคุณภาพชีวิตปานกลาง

วิธีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ป่วยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม 5 ด้าน คือ 1) ร่างกาย 2) จิตใจ 3) บทบาทหน้าที่ในสังคม 4) ประสิทธิภาพในการทำงาน และ 5) เพศสัมพันธ์

ปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิต คือ การมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีความสบายใจ มีสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัวและญาติพี่น้อง มีเงินใช้และการได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ที่มสุขภาพ ปัจจัยเงื่อนไขที่บั่นทอนคุณภาพชีวิตได้แก่ ความเจ็บป่วยและผลข้างเคียงของรังสีรักษา ปฏิกริยาในทางลบจากบุคคลอื่น ไม่มีเงินใช้และความกังวลเกี่ยวกับบุคคลในครอบครัว

ABSTRACT

The objectives of this phenomenological research are to describe and discuss the perception of quality of life, patients' way of life as well as to identify factors contributing to the quality of life of fourteen cervical cancer patients after receiving radiotherapy. These patients have received medical treatment at Anti-Natal Care and Gynecology Clinics, Songklanagarind Hospital during October 1996 to June 1997. Data was collected by means of taped indepth interviews based on questions constructed by the researchers, observations, and field-survey records. Collected data was then qualitatively analyzed through an analytical induction approach. To be specific, phrases were categorized by their nature, and were then translated and interpreted. The translated or interpreted phrases were later grouped according to themes. Related themes were subsequently elaborated and put together. The themes were then used to verify the conclusion. Finally, all the verified themes serve as indications of the perception of the quality of life, patients' way of life and factors related to the quality of life of cervical cancer patients after receiving radiotherapy.

Quality of life is defined as a good living condition, a healthy and painless state of life, and an ability to live normal life. The quality of life entails six aspects of life: (1) a strong and healthy body, (2) a peaceful mind, (3) a happy family life, (4) an ability to work and earn income sufficient for life expenditures, (5) a successful life, and (6) a normal sexual relationship with their spouse.

The quality of life of cervical cancer patients after receiving radiotherapy has been changed. Four of the patients have a very good quality of life while six patients have a relatively good quality of life and the other four patients have a moderate quality of life.

The patients' way of life has also been changed in terms of their : (1) physical body, (2) mental state, (3) roles in society, (4) work efficiency, and (5) sexual relationship.

Factors contributing the quality of life include a healthy body, peace of mind, having a strong belief or faith as a source for strength, social support from family members and relatives, a secure financial position, and help from health personnel. Factors detrimental to the quality of life are those such as sickness and side-effects of radiotherapy, negative reactions from the other people, financial problems, and worries about members of the family.